בית ישראל (רוז'ין) — ואתחנן

פרשה ואתחנן תרכ"א

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר פירש"י אע"פ שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים אעפ"כ אינם מבקשים אלא מתנת חנם אומר אני כתיב ואני תפלתי לך ה' עת רצון כשהצדיקים מתפללים עושים עת רצון כמ"ש רצון יראיו יעשה ורצון הוא צנור הליכות השפע מלמעלה והשפע מלמעלה הוא רק ע"י מעשה התחתונים. והנה יש כ"ח עתים י"ד לטובה וי"ד להיפך הנה י"ד לטובה אומר אני כי המה זיי"ן ימי הבנין ז' מחסד וזיי"ן מגבורה כי כל מדה כלול מחסד וגבורה וכשישראל עובדים את השי"ת באמת ממשיכים השפע לי"ד עתים לטובה ואם לאו להיפך ח"ו כמאמר רשעים מהפכים כו' והנה כל מה שאדם עושה אפי' בעבודת השי"ת הכל בכח ועזרת ה' כמאמר בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקב"ה עוזרו כו'. והשכר הוא רק בעד הבחירה שניתן באדם לבחור בטוב או ברע לכן הדבר הוא רק כמתנת חנם. וזהו ואתחנן כו' פירש"י אינם מבקשים אלא מתנת חנם כי יודעים שהכל הוא מה' ולכן אפי' שהי' גבוה מכל העולמות כאומרו ונחנו מה ג"כ לא בקש מהקב"ה אלא מ"ח וזהו אומרו בעת ההוא שהי' השפע בי"ד עתים הטובים אתה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ידך החזקה המה הזיי"ן מדות מרחמים וגבורה כי כל מה שהאדם מושך השפעה לי"ד מדות עתים הטובים הוא ג"כ מתנת חנם כי כל עבודת האדם הוא מעזר וסיוע הקב"ה כמאמר מי הקדימני ואשלם ומי שם פה לאדם וכדכתיב ואתה מחי' את כולם ורק העיקר מהאדם הוא לבחור בטוב וא"א לבחור בטוב רק ע"י היראה כדכתיב שמש ומגן ה' אלקים שהוא יראה צמצום בתי' דין ואם האדם עושה מצות ומע"ט בלא יראה אינו כלום ואיך יכול לבוא לידי יראה הוא רק ע"י אמונה שיאמין בה' ובהשגחה פרטית בכ"ד עי"ז יוכל לבוא לידי יראת ה' באמת וצריך שלא יתגאה אדם ח"ו בעבודתו כי הכל הוא מעזר וסיוע השי"ת כי אלמלא וכנ"ל ואם ח"ו עובר עבירה ועושה תשובה בלב ורוח נשברה כדכתיב זבחי אלקים רוח נשברה משיב הכל לשרשו וההשפעה הולכת אל הקדושה אכן אם האדם אחר התשובה מתגאה ח"ו אז הולכת השפע להחיצונים ח"ו וזהו ה' אלקים אתה החלות להראות את עבדך כי משרע"ה שנאמר בו לא קם כמשה שהי' עניו מכל האדם באמת וכן אמר אתה החלות להראות וכנ"ל כי ידע שהכל הוא מעזר השי"ת ומכחו השי"ת יעזרינו לשוב באמת ולהיות דבוק בו כדכתיב ואתם הדביקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום:

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר אתה החלות להראות וכו' ועמדו המפרשים על איזה העת קאי עת ההוא הנה כתיב ואני תפלתי לך ה' עת רצון אימתי עת רצון כשהצדיק מתפלל כי תפלה הוא מלשון צמיד פתיל כי כשהצדיק רואה שהוא אז דבוק בהשי"ת ויכול להתפלל כהוגן סימן הוא שהוא עת רצון וזהו אמרם בגמרא אם תפלתו שגורה בפי בידוע שהיא מקובלת כי הנה יש דביקות

במחשבה ויש דביקות הבא לידי דיבור ואז הוא סימן שהוא ע"ר וזהו ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר באיזה עת אתה החלות להראות את עבדך היינו כשאני דבוק בהשי"ת כי אז הוא סימן שהוא ע"ר אך מי יוכל לבוא לדביקות כמשרע"ה ואף אם בא לדביקות צריך לדעת שהכל הוא בכח הבוי"ת וזהו אתה החלות להראות את עבדך שצריך לדעת כי הכל הוא מהבוי"ת אמן:

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר כתיב ואל יבוא בכל עת אל הקודש כ"א בזאת יבוא אהרן אל הקודש דהנה צריך איש הישראלי קודם שעומד להתפלל או ללמוד ליישב עצמו היטב ולחשוב גודל עביותו ושפלותו ואיך עומד להתפלל או ללמוד לפני מלך השי"ת אשר מכה"כ ויקבל עליו עומ"ש באמת דאם אינו מיישב עצמו באמת קודם ומתוך דברים בטלים ומ"ז עומד להתפלל או ללמוד גם תפלתו ותורתו מלא מן אותן מ"ז וע"כ חסידים הראשונים היו יושבים שעה אחת קודם התפלה ומתפללין כדי שיכוונו את לבם לאביהם שבשמים היינו שיקבלו מקודם עומ"ש כדי שיבואו אח"כ להתפלל כהוגן לפני ה' וזהו ואל יבוא בכל עת אל הקודש היינו אם אדם מחשב מ"ז אל יבוא אז אל הקודש זאת הוא בחי' יראה שבאם מקבל עליו מקודם יראת ה' ועומ"ש ואז יבוא אל הקודש לתות"פ וזהו ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר העת ההגונה להתפלל בקבלתו עליו עומ"ש ובנקות עצמו מקודם מכל סיג ומ"ז ותשאר מחשבתו. דבוקה בהשי"ת:

ואתחנן ה' בעת ההוא לאמר פירש"י אין חינון בכ"מ אלא לשון חנם אע"פ שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים אינם מבקשים אלא מתנת חנם. צריך להבין מאי לשון לתלות דמשמע מספק כדאיתא תולין כל שש רק האמת הוא דהצדיק צריך לדקדק בעבודתו ולחפש לעצמו דרך לראות בכל פעם שכל הטובות הנשפעים לו מאת השי"ת הוא רק רחמי השי"ת עליו כי מצד הדין עפ"י מעשיו לא מגיע לו עדיין שום שכר וטובה וזהו שאחז"ל צדיקים מהפכין מדה"ד למדה"ר כי הצדיקים אע"פ שמגיע להם הטובות מצד מעשיהם הטובים עפ"י דינא הם מהפכין הדין הזה לרחמים ואומרים שזהו רחמי המקום ב"ה כי הוא רחמים ומלא רחמים על בריותיו ועליו ג"כ אבל עפ"י מעשיו מצד הדין לא מגיע לו שום טובה אבל אצל רשעים הוא להיפך כשמגיע להם טובות המקום ב"ה שהאמת הוא רק מחסד השי"ת שמרחם עליהם בחנם המה מהפכין מדה"ר למדה"ד ואומרים שמן הדין מגיע להם טובות וזאת הכל הוא עצה להצדיק שלא יפול ח"ו ברשת היצה"ר ועוד יש עצה לזה כי יש כ"ח עתים י"ד לטובה וי"ד להיפך וכשמגיע להם טובות אומרים שאין זה מצד מעשיהם רק העת הוא עכשיו לטובה אבל בלא עת הזאת אין מגיע להם שום טובה לפי מעשיו וזהו שאה"כ ואתחנן אל ה' בעת ההוא כנ"ל כשהצדיק מחנן לה' והשי"ת משפיע לו טובות בעת ההוא לאמר אומר כי עתה הוא הזמן מי"ד עתים לטובה לא מחמת מעשיו כי אדני הוי' כי הצדיקים מהפכין מדה"ד המרומז לאדנ"י להוי' שהוא רחמים גמורים ואומרים שכל הטובות הוא רחמי השי"ת ולא מצד הדין. עפ"י מעשיהם וזהו שפירש"י אע"פ שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים אינם מבקשים אלא מתנת חנם: